

Studietur til Koszalin fra 29.-30. juni 2010

af

Minna Olsen, Internationalt Sekretariat

I den nordvestlige del af Polen ligger Gladsaxes venskabsby Koszalin (www.koszalin.pl). Den har 110.000 indbyggere og ligger ca. 200 km vest for Gdansk, få kilometer fra Østersøkysten. Byen er omgivet af et smukt skovlandskab. Her boede jeg i det grønne på hotel Verde (www.verde.pl), lidt uden for byen. Fra Danmark kan man køre til Koszalin i bil eller flyve til Gdansk og tage toget derfra.

Tirsdag 29. juni 2010

Min polske kollega, Joanna Wilczek, havde udarbejdet et fyldigt besøgsprogram for studieturen. Dagen startede med et møde på rådhuset med viceborgmester Andrzej Jakubowski, som er ansvarlig for byens økonomiske politik og det internationale samarbejde. Desuden talte jeg med Hanna Rasmus, leder af afdelingen for byudvikling og internationalt samarbejde.

Joanna og jeg havde derefter et møde om vores venskabsbysamarbejde mellem Gladsaxe og Koszalin, der har eksisteret siden 1967. Mange sports- og kulturforeninger har i tidens løb besøgt hinanden; dertil kommer skole-, personale- og kunstnerudvekslings-besøg. Desuden har begge byer et nært samarbejde med Neubrandenburg, hvor det næste officielle trekant-møde skal finde sted til oktober.

Koszalin har en del venskabsbyer i Europa, som de har et mere eller mindre aktivt samarbejde med. I 2007 fik de en venskabsby i Kina, Fuzhou, på initiativ fra en kinesisk forretningsmand i Koszalin. Og så sent som i maj i år har Koszalin fået en venskabsby i Ukraine, Iwano-Frankiwnsk. Det er et ukrainsk mindretal i Koszalin, der står bag dette initiativ, og byen leverer bl.a. medicinsk udstyr og uddannelse af sundhedspersonale til sin nye venskabsby.

EU-kontoret i Koszalin er privat organiseret med seks til otte medarbejdere. Kommunen har et tæt samarbejde med dette kontor og er fleksibel i forhold til mulige projekteringsprojekter. Koszalin nyder i vidt omfang fordel af de EU-fonde, der specielt tilgodeser de nye medlemslande.

Besøget på rådhuset sluttede af med en rundvisning. Foran indgangen til den store byrådsal er der for nylig blevet indviet en flot venskabsbyvæg med en oversigt over samtlige byvåbener og et stort landkort med en markering af de i alt tolv venskabsbyer. På en anden etage var der en maleriudstilling af lokale kunstnere i stil med de skiftende udstillinger, vi kender fra den gamle rådhusindgang i Gladsaxe.

Derefter gik turen gennem den nærliggende *Park of Pomeranian Princes* (de pommerske fyrsters park). De smukke høje træer gav en svalende skygge i 28 graders varme på vej hen til det regionale kulturcenter (www.ck105.koszalin.pl). Her viste guiden Izabela Madajczyk en spændende maleriudstilling frem i CK 105 Art Gallery. Det var en jubilæumsudstilling for en lokal kunstner, hvis elever selv havde gjort karriere som kunstnere. Koszalin har sit eget symfoniorkester, som også holder til i dette hus. Desuden rummer det en stor biograf.

Det næste programpunkt var et museumsbesøg - en ganske særlig oplevelse i tid og rum. Midt i byen ligger der en museumsø, der består af et stort, gammelt, velbevaret borgerhus bygget sammen med en vandmølle og et frilandsmuseum med et smede- og skomagerværksted (<http://muzeum.koszalin.pl> – engelsk: *angielski*, tysk: *niemiecki*, dansk: *dunski*). Guiden Krystyna Rypniewska gav en engageret rundvisning på museet fra middelalderen op til nutiden.

Formiddagen sluttede af med et besøg på *School-Youth Hostel – dormitory*, en slags kollegium for unge elever udefra. Lederen Jerzy Wrutniak viste de gode overnatningsfaciliteter frem. Også grupper fra Gladsaxe kan bo her, når de besøger byen. Skolen har ingen web-site, men kan kontaktes gennem Joannas kontor. (Priser p.t. for overnatning: Elever (4/vær.) ca. 20 €/vær., lærere ca. 25€/vær. (2 pers.) og "suite" – ca. 30 €).

Efter frokosten, som jeg nød i skyggen på en lille udendørs museumsrestaurant, stod der bytur på programmet. Her var der fokus på de udendørs faciliteter. Først byens nye *Sports Valley*, som er et kæmpestort parkanlæg med forskellige former for friluftssport beregnet til borgere i alle aldre – lige fra legepladser til skateboard- og boldbaner. Et godt eksempel på et EU-støttet egnsudviklingsprojekt.

Koszalins Amfiteater, som har plads til 6.000 tilskuere, var også et imponerende syn; det bliver brugt til mange festivaler og musikarrangementer, blandt andet Carl Orffs *Carmina Burana*, som for nylig blev opført ved en international korfestival i Gladsaxe.

Dagens sidste seværdighed var den nærliggende *Rope Park*, et stort forgrenet klatreanlæg. Her kunne man klatre i høje træer, der var forbundet med indviklede rebkonstruktioner. En attraktion for dem, der havde lyst til at få luftet deres indre gibbonabe! Dette område af skoven er udliciteret til en privat entreprenør, foreløbig for en treårig periode. Endnu et eksempel på ét af flere udviklingsprojekter i området.

Onsdag 30. juni 2010

Dagens program blev indledt med et skolebesøg på High School Stanisława Dubois, et stort, gammelt elitegymnasium i Koszalin (www.liceumdubois.pl). Det var spændende at høre rektor Rafal Janus og hans souschef Joanna Sosnowska fortælle om skolen, som tydeligvis er et flagskib for byen. Skolen, som stiller høje krav til eleverne og uddanner konkurrencebevidste studerende til f.eks. universiteterne i Poznan og Warszawa, får ekstraordinær støtte fra bystyret i Koszalin.

Derefter var vi på et ganske særligt byggepladsbesøg på det Tekniske Universitets Campus (www.tu.koszalin.pl) i udkanten af byen. Her er de i gang med at opføre en stor overdækket multihal, som skal bruges til sportsaktiviteter, knyttet til universitetet, koncerter og lignende. Hallen forventes indviet i slutningen af indeværende år.

Iført sikkerhedshjelm og Skanska-vest tog Joanna og jeg byggeriet i øjesyn, ledsaget af Artur Wezgraj, adm. direktør for det Tekniske Universitet, Michał Jasiulewicz, vice-direktør for økonomi- og managementforvaltningen, og

Marek Garnuszewski, ledende direktør for universitetets gymnastik- og sportsafdeling.

Besøget blev fulgt op af et besøg på selve det Tekniske Universitet. Her så vi de nuværende faciliteter for blandt andet de studerendes håndboldklub, *AZS Politechnika Koszalińska Sport Club*, som i øvrigt har en årlig udveksling med GIF Håndbold i Gladsaxe.

Turen gik videre til endnu et skolebesøg i Koszalin, nemlig *School Complex No. 3* (www.6liceumkoszalin.szkolnastrona.pl), som har haft et fint elevudvekslings samarbejde med Ungdomsskolen i Gladsaxe siden 1996. Jeg havde et interessant møde med skoleleder Danuta Igel og engelsklæreren Elżbieta Jackowska, som levende fortalte om forskelle og ligheder mellem de polske og danske elever og deres økonomiske og sociale vilkår. For eksempel er de polske elevers skolegang her baseret på egenbetaling (der findes ingen SU-ordning som i Danmark), og turen til Gladsaxe er ofte deres første udenlandsrejse. Det næste besøg i Gladsaxe er allerede planlagt til september i år.

Efter en let frokost på hotellet havde Joanna arrangeret en guidet tur i omegnen af Koszalin. Bożena Dys, der var ansat som guide ved det lokale turistkontor (www.odys-wczasy.pl) og hendes chauffør kørte os til de mest usædvanlige steder, som man som almindelig turist ellers ikke ville have haft lejlighed til at se. Den første seværdighed var nybyggerkvarteret *European Union District* nordvest for Koszalin, hvor alle vejene havde navne efter medlemslandene i EU. Opførelsen af husene blev påbegyndt i 2004 i forbindelse med Polens medlemskab af EU, og området er endnu ikke fuldt udbygget.

Derefter kørte vi op til den godt 130 m høje *Chelmska Hill*, som byen Koszalin ligger for foden af. Her så vi tårnet, hvorfra der er en imponerende udsigt ud over det smukke grønne område omkring byen og ud mod Østersøen. Stedet rummer også et lille kapel, som bliver passet af nonner fra et nærliggende kloster. Der var en mærkbar stilhed og en karakteristisk krydret duft af svampe i skovbunden.

Turen gik videre ca. 20 km syd for Koszalin gennem gamle landsbyer med storkereder og forfaldne huse. Vi landede langt inde i skoven ved en *Circle of Stones*, en slags stensætninger (oprindelig gravpladser) fra gotisk tid, dvs. fra det første og andet århundrede efter vores tidsregning. Til dette særlige sted er der knyttet en overtro om udstråling af magiske kræfter ...

På vejen tilbage til Koszalin så vi dagens sidste attraktion, nemlig *the Amber Palace*, en 200 år gammel herregårdsbygning, bygget i stil som et eventyrslot af en pommersk godsejer. En påfaldende kontrast til de omkringliggende landsbyer! Bygningen er nu i privateje og fungerer som et fornemt hotel, omgivet af en romantisk have med imponerende påfugle og en smuk sø. Hvem skulle have troet, at der lå et så fortryllende sted langt ude på landet?

Studieturen var en stor succes. Koszalin & omegn var virkelig et besøg værd, og det var skønt at træffe så mange imødekomende mennesker - en særdeles inspirerende oplevelse for det videre venskabsarbejde med Koszalin.